

Latina pro historiky umění 15. lekce

- 1./ Substantiva 3. deklinace - opakování
- 2./ Spojování substantiv a adjektiv různých deklinací

Překladové cvičení – 2. část

V pátek 29. března nebude cvičení. Náhradou bude samostatná práce. Je **dobrovolná**, její splnění však bude hodnoceno maximálně 5 body, které se započtou do závěrečného testu.

V sobotu 23. března Vám pošlu české zadání překladového cvičení, některého z Vašich spolužáků, které přeložíte do latiny přímo do zaslaného souboru a pošlete na kontrolu na dolejsi@udu.cas.cz nejpozději do středy 3. dubna 2024. Dostanete zpětnou vazbu nejprve ode mne a pak i od autora zadání. Takto získáte dalších max. 5 b do závěrečného testu. Platí to ale jen v případě, že překlad dovedete do přijatelné podoby. Počítejte tedy s tím, že Váš překlad okomentuji, navedu Vás, jak postupovat při opravách a pokud mě nepřesvědčíte, že se mýlím, budu na zapracování oprav trvat.

Spojování substantiv a adjektiv rozdílných deklinací

Pokud spojujeme více substantiv, která náležejí do různých deklinací, pak má každé substantivum **koncovku, která odpovídá příslušnému deklinačnímu vzoru v patřičném rodě, čísle a pádě.**

Např. Biskup pochválil obraz ženy, učitele, knížete, hradů a špitálů.

Episcop^{us} imaginem (picturam) feminae (mulieris), magistri, principis,
nom. sg. m.   ak. sg. f.   gen. sg. f.   gen. sg. m.   gen. sg. m.

castrorum et hospitalium laudavit.
gen. pl. m.   gen. pl. n.

Spojování substantiv a adjektiv rozdílných deklinací

Pokud spojujeme substantivum a adjektivum, které náleží do různých deklinací, pak stále platí, že se tyto dva členy **musí shodovat v rodě, čísle a pádě**. Každé z nich však bude mít **koncovku, která odpovídá příslušnému deklinačnímu vzoru**.

Např. Dobrý biskup pochválil krásný obraz.

a) Episcopus   bonus
nom. sg. m. = nom. sg. m.

imaginem   pulchram   laudavit.
ak. sg. f. = ak. sg. f.

b) Episcopus   bonus
nom. sg. m. = nom. sg. m.

~~imaginum   pulchram   laudavit.
gen. pl. f. ≠ ak. sg. f.~~

Spojování substantiv a adjektiv rozdílných deklinací - cvičení

Přeložte do latiny:

1/ Moudrý biskup pochválil krásný obraz dobré ženy, zkušeného učitele, slavného knížete, velkých hradů a malých špitálů.

Episcopus doctus imaginem (picturam) pulchram feminae (mulieris) bonae, magistri periti, principis clari, castrorum magnorum et hospitalium parvorum laudavit.

2/ Přeložte do češtiny:

In civitate clara ecclesiae altae cum altaribus splendidis et calicibus opulentis a sacerdotibus piis et plebanis doctis cantabantur et in libris magnis inscriptionibus longis celebrabantur.

Ve slavném městě jsou vysoké kostely s nádhernými oltáři a nákladnými kalichy opěvovány zbožnými knězi a učenými faráři a jsou oslavovány dlouhými nápisy ve velkých knihách.

Domácí příprava

Cvičení 13

Suger, *De administratione*, 281: „**Comparavimus etiam prefati altaris officii calicem preciosum de uno et continuo sardonice.**“

Pozn. **sardonix**, nicis, m. –sardonyx (minerál), **preciosum** (středověký tvar) ve slovníku hledejte jako pretiosus, **prefati** (středověký tvar) hledejte ve slovníku jako praefor, fari, fatus sum.

1/ *Větu přeložte*

2/ *Vyskloňujte slovní spojení calix pretiosus a altare praefatum*

3/ *U slovesa comparavimus určete mluvnické kategorie*

4/ *Větu převeďte do pasiva, použijte imperfektum pasiva a jako životného původce použijte substantivum opat – abbas, atis, m.*

Kalich opata Sugera okolo 1140. The National Gallery of Art, Washington.